

Павлик І.Я.

магістрантка кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу,
Науковий керівник: завідувач кафедри готельно-ресторанного та туристичного
бізнесу, професор, доктор економічних наук Орленко О.В.

Херсонський державний університет

СВІТОВИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ВИННОГО ТУРИЗМУ

На сьогоднішній день туризм виступає в якості невід'ємної складової частини економічного розвитку будь-якого регіону та держави в цілому. Сталий розвиток у сфері туризму забезпечується шляхом реалізації відповідної доктрини сталого розвитку, ключовою метою якої є зміна відносин між людиною та навколишнім середовищем для розширення можливостей економічного зростання, формування єдиної координаційно побудованої стратегії існування людства, що спрямована на збереження та відновлення природних ресурсів у межах, що є необхідними для повернення до кордонів господарської місткості біосфери [3, с. 29].

Найбільш популярним регіоном виноробства у світі прийнято вважати Європу, оскільки лідируючі позиції у даній сфері займають Франція, Італія, Португалія, Іспанія та Угорщина. Набуваючи все більшої популярності, винний туризм поширюється не лише на території окремих держав, але й характеризується масштабністю, оскільки до зайняття даним видом туризму залучено держави Північної та Південної Америки, Африки та Австралії. Активізація розвитку винного туризму в світовому масштабі підтверджує факт того, що у межах виноробних регіонів провадиться не лише розвиток зазначеного різновиду туризму, але й спостерігається одночасне просування місцевої туристичної продукції, внаслідок чого забезпечується отримання додаткових економічних та соціальних переваг [2, с. 47].

У відповідності до інформації, представленої на офіційному веб-порталі

Всесвітньої туристичної організації (далі – ВТО), одним із найбільш популярних різновидів міжнародного туризму виступає тематичний, підвидом якого є саме винний туризм. Фактично винні тури є симбіозом пізнавальних програм, що перебувають у тісному взаємозв'язку із вивченням процесів вирощення та збору винограду, технологічних аспектів його переробки, проведення дегустаційних заходів, а також відвідування туристичних пам'яток відповідного регіону. Винний туризм є новою формою спеціалізованого тематичного туризму, що поєднує в собі ознаки способу організації дозвілля та екотуризму [5]. У цьому зв'язку пропонуємо виокремити різновиди винних турів за ознакою їх функціонального призначення, якими є наступні:

- рекреаційно-оздоровлювальні, у тому числі лікувальні, профілактичні та косметологічні;
- агротури та екотури;
- культурно-пізнавальні та технологічні;
- розважальні, наприклад організація та проведення ярмарок, шопінгу, гастрономічних заходів тощо;
- освітні, наукові та ділові [4, с. 119].

Відповідно до інформації Міжнародної організації виноградарства і виноробства (далі – МОВВ), протягом 2020 року спостерігалось скорочення світового виробництва винної продукції на 3 %, порівняно із 2019 роком. Доцільно зауважити, що одночасно із формуванням тенденції до зменшенні об'єктів вироблення винної продукції одночасно спостерігалось збільшення обсягів її споживання. Лідруючі позиції за показниками споживання винної продукції зайняли Сполучені Штати Америки із показниками 32,6 млн.гл., якими не поступається починаючи з 2014 року. Одночасно має місце зниження показників споживання винної продукції у країнах виробництва вин, зокрема у Франції; збільшення обсягів споживання вина має місце у Німеччині, Італії та Іспанії [5]. Більш детально обсяги порівняння показників споживання вина в інших

країнах представлено у таблиці 1.

Таблиця 1.

Обсяги споживання вина у світі в розрізі окремих держав у 2020 році

Країна	2020 (млн..гл)
Сполучені Штати Америки	32,6
Франція	21,8
Італія	18,6
Іспанія	17,4
Німеччина	12,8
Угорщина	10,1
Україна	6,8
Австралія	5,8
Загальний обсяг (млн..гл)	262,1

Стосовно світових обсягів виробництва винної продукції можливо зазначити, що у 2020 році спостерігається його зменшення на 23,6 млн.гл. доцільно зауважити, що такі показники розцінюються МОВВ як історично низькі та обґрунтовуються складними природними умовами у країнах-виробниках [5]. Більш детально зазначену інформацію представлено у таблиці 2.

Таблиця 2

Обсяг виробництва вина у світі в розрізі окремих держав протягом 2020-2021 років

Країна	2020 (млн..гл)
Італія	54,8
Франція	48,6
Іспанія	44,4
Сполучені Штати Америки	12,6
Австралія	10,4
Угорщина	9,2
Німеччина	9,0
Україна	1,0
Загальний обсяг (млн..гл)	258,0

Протягом останніх років спостерігається тенденція до стабілізації загального обсягу площ, призначених для вирощування винограду, на території Франції, Німеччини, Румунії та Греції. Проте, в Італії такі площі у 2020 році було зменшено на 8000 га, порівняно з 2019 роком, а в Італії – у 2020 році збільшено на 5000 га, у порівнянні з 2019 роком [5].

Активні темпи розвитку винного туризму вплинули на показники розвитку туристичної галузі в цілому. Наприклад, лише в Італії на протязі останнього десятиліття кількість туристів з інших держав збільшилася майже у два рази. До того ж, значне збільшення кількості туристів спостерігалось у сфері організації гастрономічних турів, внаслідок чого можливо стверджувати про зростання зацікавленості у винному гостротуризмі.

Зростання уваги туристів саме до Італії прийнято пов'язувати із цілою низкою різноманітних факторів, у тому числі й з давньовіковою історією винної продукції цієї країни. Природно-кліматичні умови Апеннінського півострову вважаються ідеальними для зайняття вирощування винограду та виноробства [5].

На сьогоднішній день туристичними операторами пропонується велика кількість винних турів саме до Італії, особливе місце в яких займають такі міста як Тоскана, Венеція та Рим. У цілому такі тури є дещо подібними один до одного, проте їх різниця полягає у кількості днів перебування у країні та вартістю. Так, за інформацією, представленою ВТО середній винний тур до Італії триває п'ять днів та коштує від 2000 євро, включаючи переліт та проживання. У програму входить дегустація елітних сортів вин та вживання страв італійської кухні [5].

Результати досліджень сучасних фахівців свідчать, що загальний обсяг світової винної промисловості складає 180 млрд. дол. США [5]. Виробництво винної продукції є сектором, який набуває все більшого значення у таких країнах як Італія, Франція, Іспанія, Греція, Молдова, Румунія, Грузія, Болгарія тощо. На сьогоднішній день у світі набуває актуальності такий напрямок туризму як енагастрономія, який полягає у підборі та поєднанні вин з кулінарними стравами та харчовими продуктами. Зазначений напрямок туризму з кожним роком набуває популярності у різних світових країнах, позитивно впливаючи на кількість туристів [1].

У зв'язку із вищевикладеним можливо зробити висновок, що винний туризм є достатньо поширеним у світі, проте його центром прийнято вважати Європу. Це обґрунтовується тим, що саме європейські країни визнані одними із найбільших у світі виробників та експортерів винної продукції, у зв'язку із чим займає лідируючі позиції за кількістю туристів. Україна є однією із європейських держав, яка володіє достатньо розвиненим виноробним комплексом, що дозволяє виробляти різні види винної продукції.

Список використаних джерел

1. Михайлюк О.Л. Перспективи розвитку винних туристичних кластерів на Півдні України. Науковий вісник ОНЕУ. № 1. 2013. С. 29-41.
2. Нездоймінов С. Г. Терруар як основа розвитку винного туризму на півдні України. Агросвіт. 2013. № 22. С. 46-52.
3. Осипов В. Виноградарство та виноробство України. Сучасний стан, проблеми, тенденції розвитку. Економіст. 2015. № 5. С. 28–31.
4. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: монографія / за заг. ред.. В.Г. Герасименка. Одеса: Астропринт, 2013. 304 с.
5. World Tourism Organization. URL: <http://www2.unwto.org/ru>. (дата звернення: 12.09.2022).